

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de Beatitudine, de Actibus humanis, eorumque Moralitate; de Virtutibus ac Donis, de Vitiis ac Peccatis, & de Legibus, nec-non Dissertationem Theologicam de Probabilitate

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

Art. III. De Aureolis Beatorum

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77355](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77355)

41. Dices: Lux corporis gloriosi est supernaturalis, A sicut alia dotes gloriosae: Ergo est diversa species à nostra, quæ accidens quoddam naturale est.

Confirmatur: Species lucis quam videmus est cum summa sua perfectione in Sole: Ergo cum claritas & lux Beatorum sit supra splendorem Solis (ut Paulus dixit locò citatò de splendore corporis Christi) erit etiam supra speciem lucis Solis.

42. Ad instantiam respondeo ex D. Thoma citato, claritatem Beatorum esse supernaturalem, quantum ad causam, seu modum quò produci- tur, non quantum ad substantiam, seu spe- ciem; causatur enim à Deo modò supernatura- li, licet in seipsa sit entitativè naturalis: sicut homo resuscitatus, & visus cæco restitutus, naturalem speciem habent, licet à Deo ut au- thore supernaturali, fiat suscitatio mortui, & illuminatio cæci. Unde etiam dotes corporis gloriosi non sunt supernaturales quoad substan- tiam, quia non sunt immediate participationes Divinitatis, sicut gratia, & gloria; nec simpli- citer & absolutè, quia inveniuntur in aliis cor- poribus, ut velocitas seu agilitas in avibus, impassibilitas seu incorruptibilitas in cælis; sed tantum secundum quid, seu respectivè, respec- tu scilicet corporis gravis & corruptibilis, quia in illo non inveniuntur.

Ad confirmationem dicendum est, lucem Sol- is esse in maxima perfectione & intensione C quam naturaliter petit ejus species, non tam- en in omni perfectione & intensione quam potest à Deo accipere; Deus enim potest pro- ducere lucem multò majorem & intensiorem illà quæ reperitur in Sole.

44. Quæres ultimò, an claritas illa corporis glo- riosi immediatè causetur à Deo, vel solùm me- diatè, mediante scilicet glorià animæ, ex qua redundet in corpus?

Respondeo ex D. Thoma 3. p. qu. 45. art. 2. & in Supplem. qu. 85. art. 1. & pluribus aliis in locis; non solùm claritatem, sed etiam alias dotes corporis gloriosi, ex gloria animæ redun- dare in corpus.

Probatür primò: quia id expressè docet Augu- stinus Epist. ad Dioscorum, ubi ait: *Tam po- tenti naturà Deus fecit animam, ut ex ejus bea- titudine redundet in corpus plenitudo sanitatis, & incorruptionis vigor*: quæ autem ratione di- manat ab anima in corpus incorruptio, etiam claritas dimanare potest; quia sicut connectitur cum beatitudine animæ impassibilitas, ita & claritas.

45. Probatür secundò: Sicut ex gratia dimanant virtutes infusæ morales, quæ appetitum sensitivum perficiunt, ut temperantia, for- titudo, & c. & in statu innocentie dimanabat ex gratia donum justitiæ originalis, quò conti- nebantur vires sensitivæ, ne contra rationem rebellarent; ita ex gratia consummata patriæ, quæ anima beata summè unitur Deo, poterunt resultare aliquæ perfectiones seu qualitates in corpus gloriosum, ut operetur, & ornetur con- venienter ad statum beatitudinis; subindeque ipsa claritas & lux, quæ est præcipuum orna- mentum illius. Unde D. Thomas 4. contra gent. cap. 86. *Sicut anima divinà visione fruens, quædam spiritali claritate replebitur; ita per quan- dam redundantiam ex anima in corpus, ipsum corpus suo modò claritatis gloriæ induetur.*

Tertiò probatur: De claritate corporis glo-

riofis post resurrectionem eodem proportionali modò philosophandum est, ac de claritate cor- poris Christi in Transfiguratione: Sed ista à Di- vinitate ipsius, & gloria animæ ejus derivata est, ut ex Damasceno docet D. Thomas 3. p. qu. 45. art. 2. Ergo etiam illa ex gloria animæ beate redundabit in corpus.

Nec valet si dicas cum Suare, Valentia, Ægi- dio, & aliis Recentioribus oppositum sentien- tibus, inter claritatem gloriæ animæ, & lucem corporis gloriosi, nullam esse per se connexio- nem, ut hæc dicatur proprietas illius, ab eaque emanare; cum illa sit spiritalis, & ista corpo- rea. Non valet, inquam, quia sicut est connexio inter potentias corporis quæ dimanant ab anima, & ipsam animam, quamvis ista sit spi- ritualis, & illa corporea; & inter virtutes mo- rales infusæ, & gratiam sanctificantem, quam- vis ista resideat in essentia animæ, & illa in ap- petitu sensitivo subiectentur, ut temperantia & fortitudo: ita inter claritatem animæ beate, & lucem corporis gloriosi, potest reperiri connexio & colligatio, & ista dimanare ab illa; quamvis illa sit spiritalis, & alia corporea. Unde in Scriptura sæpe legimus lucem corporalem ab Angelis, tam bonis quàm malis, esse productam; ut patet ex illo Actuum 12. *Angelus Domini assistit, & lumen resulsit in habitaculo carceris*: Et ex illo Apocal. 18. *Terra illuminata est à facie ejus*. Apostolus etiam asserit 2. ad Corinth. 14. quod Sathanas transfiguratur se aliquando in Angelum lucis; & in multis historiis legimus Dæmones aliquando cum luce apparere in corporibus assumptis. Denique Angelos beatos influere lucem in cælum empy- reum, multorum sententia est, ut declaravi- mus in tractatu de Angelis.

Disp. 4.
art. 1.
§ 5.

ARTICVLVS III.

De Aureolis Beatorum.

D PRÆTER essentialem beatitudinem, & do- tes animæ beate, & corporis gloriosi, om- nibus Beatis convenientes, admittunt Theologi quasdam singulares prærogativas, aliquibus solùm competentes, ob singularium virtutum egregios actus, quas aureolas vocant, sive par- vas coronas, id est, quasi diminutum præmium respectu præmij essentialis; quod aurea dicitur, sive corona aurea, tum quia cum pugna & certamine obtinetur; tum etiam quia Beati re- gnant in cælo, corona autem signum est digni- tatis regie.

48. Addo quod corona, ratione figuræ circularis (quæ omnium perfectissima est, & ex eo quòd principium fini conjungat, caret ipsa principio & fine) perfectionem essentialis beatitudinis (quæ est reditus creaturæ rationalis ad suum principium, & animam suo principio & ultimo fini indissolubiliter conjungit) rectè declarat.

Porro hæc vox aureola ex Scriptura desumpta est: nam Exodi 25. fit mentio coronæ aureolæ, quæ in mensa templi præcipiebatur supponi coronæ auræ: ubi Glossa per primam coronam ait significari præmium essentialis Beatorum; per superpositam verò aureolam, præmium acci- dentale, quòd essentiali superponitur.

Hujus autem aureolæ definitionem tradit D. Thomas 4. sent. dist. 49. qu. 5. art. 5. dicens illam esse

quòd fortassis Virgines portabunt in manibus esse *Privilegium primum, privilegiata victoria respondens*. Duplicem nempe victoriam in via Iusti reportant: unam ex vi charitatis; & huic uti præcipua, præcipuum respondet præmium; beatitudo scilicet essentialis, quæ *aurea* dicitur: alteram verò ex vi alicujus alterius virtutis, putà fortitudinis aut virginitalis; & huic respondet beatitudo quædam accidentalis, quæ appellatur *aureola*.

In quo autem hoc præmium accidentale consistat, non est omnium concursus sententia: aliqui enim olim dicebant esse solum specialem decorem & ornatum in corporibus Beatorum, per modum alicujus figuræ vel signi corporei, quod singulare eorum dignitatem ostenderet. Quam sententiam rejicit D. Thomas loco citatò, quia omnis decor corporis redundat ex animæ gloria: Ergo & specialis ille decor provenit ex speciali gloria animæ, quæ proinde erit beatitudo accidentalis & aureola. Unde licet in corporibus Sanctorum, quilibet aureolâ ornati sunt, sit specialis quidam fulgor, vel decor, ut infra dicemus: hic tamen non est aureola formaliter, sed solum effectus aut signum illius.

Alij, quos etiam refert S. Thomas, dixerunt has aureolas nihil aliud esse, præter visionem beatam, datam hoc vel illo titulo: v. g. quatenus in præmium martyrij datur, dicitur aureola Martyrum; pro in præmium virginitalis confertur, aureola Virginum appellatur, &c. Sed hoc etiam meritò improbat S. Doctor: si enim idem esset aurea & aureola, non diceretur aureola aureæ supponi. Deinde, præmium respondet merito: Sed est speciale meritum ex pugna contra concupiscentiam in Virgine, & contra hostes fidei in Martyre: Ergo debet esse speciale præmium distinctum ab essentiali.

Dicendum ergo cum D. Thoma, aureolam esse gaudium quoddam accidentale, quod Beati percipiunt ex victoria, quam in vi alicujus virtutis particularis, putà fortitudinis, aut virginitalis, reportant.

Hujus rei non ratio alia reddi potest, nisi quia nihil aliud potest assignari, in quo consistat aureola: non enim est splendor corporis, ut ostendimus, nec signum quoddam spirituale impressum animæ, ad modum characteris, qui in susceptione quorundam Sacramentorum imprimitur, ut quidam somniantur; nec visio, aut delectatio de Deo ut viso; hæc enim pertinent ad auream, vel formaliter, vel consecutivè, & reperiuntur in omnibus Sanctis: superest ergo quòd sit gaudium aliquod accidentale, de insigni aliqua victoria reportata: unde aureola formaliter in voluntate residet; quamvis supponat cognitionem ex parte intellectus, & ex ea quidam decor & pulchritudo redundet in corpus, ut infra patebit.

Cæterum Aureolam triplicem, Martyrum scilicet, Virginum, & Doctorum, agnoscunt Theologi. Etenim non quodlibet egregium opus aureolam promeretur, sed solum insignis quædam victoria de hoste reportata: hæc verò triplex est, sicut triplex pugna contra triplicem hostem, mundum scilicet, carnem, & diabolum. Vincitur mundus contemptu mortis, quæ maximum est omnium malorum, quæ possit mundus inferre: & ita felici victoriâ vincunt Martyres, dum moriuntur. Vincitur caro, quâ nos ut proprio baculo hostis cædit, inquit Ber-

Tom. III.

nardus, cum ejus illecebris resistitur: ita carnem subigunt Virgines, & de hoste domestico, contra quem est continua pugna, & de quo rara victoria, gloriosè triumphant. Vincitur denique diabolus, cum à cordibus ejicitur hominum, in quibus regnat, & tyrannidem exercet; unde idem Bernardus peccatorem vocat *nidum diaboli*: ita Doctores, Prædicatores, Scripturæ sacræ interpretes, Dæmonem vincunt, quem à suo regno deturbant.

Porro dubitant aliqui, quænam ex his tribus aureolis potior sit ac præstantior? Ratio dubitandi est, quia aliqui SS. Patres videntur præferre Virginitatem Martyrio; ait enim Tertullianus: *Majus est vivere cum castitate, quam mori pro castitate*. Et Hieronymus: *Inter omnia Christianorum certamina, duriora sunt prelia castitatis; in quibus est continua pugna, & rara victoria*. Item Cyprianus libro de habitu Virginum, asserit quòd virginitas *Flos est Ecclesiæ, Dei imago respondens ad sanctimoniam Domini*; & demum de Virginibus ait, quòd sunt *illustrior portio grægis Christi*.

Dicendum tamen est cum S. Thoma in Supplement. qu. 96. art. 12. quòd *præminentia aureolæ ad aureolam potest dupliciter attendi: Primò ex parte pugne, ut dicatur aureola potior, quæ fortiori pugna debetur; & per hunc modum aureola Martyrum aliis aureolis supereminet quodam modo, & aureola Virginum aliò modo; pugna enim Martyrum est fortior secundum seipsam, & vehementius affligens; sed pugna carnis est periculosior, in quantum est diuturnior, & magis nobis imminet è vicino. Secundò, ex parte eorum de quibus est pugna: & sic aureola Doctorum inter omnes est potior; quia hujusmodi pugna versatur circa intelligibilia, alia verò pugna circa sensibiles passiones. Sed illa eminentia quæ attenditur ex parte pugne, est aureola essentialior; quia aureola secundum propriam rationem respicit victoriam & pugnam: difficultas autem pugne quæ attenditur ex parte ipsius pugne, est potentior, quàm illa quæ attenditur ex parte nostri, in quantum est nobis vicinior: & ideo simpliciter loquendo aureola Martyrum inter omnes est potior.... sed quantum ad aliquid, nihil prohibet alias aureolas excellentiores esse.*

Querunt alij, an in corporibus beatis futurum sit aliquid speciale correspondens aureolis in anima existentibus?

Huic etiam interrogationi satisfacit D. Thomas loco citatò art. 10. ubi sic ait: *Sicut ex gaudio essentialis præmij, quod est aurea, redundat quidam decor in corpore, qui est gloria corporis: ita ex gaudio aureola resultat aliquis decor in corpore; ut sic aureola principaliter sit in mente, sed per quandam redundantiâ refulgeat etiam in corpore vel in carne.*

Quòd si adhuc quæras, utrum in toto corpore, vel in aliqua speciali parte, futurus sit ille specialis decor? Respondet Sotus in 4. dist. 49. qu. 5. art. 2. probabile esse quòd talis decor specialiter fulgebit in capite, & figuram cujusdam coronulæ diversificate coloribus refert: non quòd ex mixtione qualitatum naturalium, quæ in Beatis sunt, varietas illa colorum in aureolis oriatur; sed quòd claritas ipsa gloriæ in capitibus Virginum decorem quandam alboris præferat; & in Martyribus coloris purpurei; in Doctoribus verò subviridis. Addit idem Author,

L

53.

54.

55.

56.

alba lilia; Martyres palmas, juxta illud Apocal. 7. *Amicti stolis albis, & palmae in manibus eorum*; & Doctores virides ramos: nihil enim vetat, quominus caelestis claritas illas efformet varietates.

ARTICVLVS IV.

De fructibus Beatorum, & quomodo ab Aureolis distinguantur?

57. **P**RÆTER Aureolas, ad accidentalem beatitudinem pertinet etiam Fructus Spiritualis, seu Evangelicus, qui per metaphoram & similitudinem ad fructum materialem multipliciter dicitur. Primò enim ratione dulcedinis sumitur pro Dei fruitione, quâ in via, vel in patria reficimur, ut imperfectè, vel perfectè habet rationem ultimi: fructus enim materialis est ultimum arboris, & terminus virtutis ejus. Secundò sumitur pro actionibus virtuosis, ex quarum operatione mens etiam sincerâ delectatione reficitur, sed non per modum ultimi; & hoc modo sumitur fructus ab Apostolo ad Galat. 5. ubi hujusmodi fructus duodecim enumerantur, scilicet *Charitas, gaudium, pax, patientia, benignitas, bonitas, longanimitas, mansuetudo, fides, modestia, continentia, castitas*. Tertio sumitur, ut est quoddam veluti commodum ex labore agriculturæ expectatum; quò sensu loquens Apostolus ad Romanos 6. *Habetis (inquit) fructum vestrum in sanctificationem, finem verò vitam eternam*. Quarto tandem sumitur secundùm quòd ex bono quasi semine in terra benè disposita, in minori vel majori quantitate confurgit: ad quòd alludens Christus Matth. 13. dicit: *Semen cecidit in terram bonam, & aliud dedit fructum centesimum, aliud sexagesimum, aliud trigessimum*. Et de fructu in hac ultima acceptione agimus in præfenti: qui definitur à D. Thoma in Suppl. qu. 96. art. 2. *Præmium quoddam accidentale homini debitum, ex hoc quòd ex carnali vita in spiritualem transit*. Tria autem quæri possunt de illo. Primum utrum differat ab Aureola, & quomodo? secundum, an soli virtuti continentiae debeatur? Tertium, utrum secundùm tres continentiae partes, tres etiam fructus convenienter assignentur?

S. I.

Prima difficultas resolvitur.

Dico primò: Fructus Evangelicus realiter differt ab Aureola. Ita D. Thomas in 4. dist. 49. qu. 5. art. 2. quæstiunc. 1. Scotus ibidem & alij.

58. **P**robatur primò conclusio: Fructus consistit in gaudio quòd habetur de ipsa dispositione operantis, secundùm spiritualitatis gradum, in quem proficit ex semine verbi Dei: Aureola verò, in gaudio de operum perfectione percepto: Sed hæ duæ rationes distinguuntur realiter; nam prima habet rationem viae, tendentiae, & progressus; secunda verò rationem finis: Ergo Fructus Evangelicus realiter differt ab Aureola.

59. **P**robatur secundò: Quæ possunt separari realiter, distinguuntur realiter: Sed Aureola, & Fructus possunt separari realiter, & de facto se-

parantur, ut patet in viduis, quibus debetur Fructus, non tamen Aureola: Ergo realiter distinguuntur.

Tertio: Fructus, & Aureola diversis divisionibus impossibilibus dividuntur: Ergo distinguuntur realiter. Consequentia patet, probatur Antecedens: Nam Aureolæ dividuntur in Aureolas Martyrum, Doctorum, & Virginum: Fructus verò in Fructus Conjugatorum, Viduarum, & Virginum; quæ divisiones, saltem duæ ultimæ, sunt impossibiles; & de tertia statim explicabitur: Ergo Fructus Evangelicus realiter differt ab Aureola.

Dices: Eidem merito non debentur diversa præmia: Sed idem est meritum Virginum: Ergo non debent ei correspondere duo præmia, Aureola scilicet & Fructus.

Respondeo distinguendo Majorem: secundùm idem, concedo: secundùm diversa, nego: sic enim non solum unicum præmium, sed etiam tria eidem virginitati competere possunt: nam prout imperatur à charitate, correspondet ei gloria essentialis; prout est opus habens rationem excellentis victoriæ, Aureola; quatenus verò fit per illam à carnalitate ad spiritualitatem transitus, Fructus, etiam centesimus, ut dicit glossa super locum Matthæi citatum, & asserunt D. Hieronymus contra Jovinianum, Beda in caput 8. Lucæ, & alij.

S. II.

Alia difficultas expeditur.

Dico secundò: Fructus trigessimus, sexagesimus, & centesimus, licet diversis rebus accommodari possit, speciali tamen ratione competit virtuti continentiae.

Probatur prima pars: Nam locus ille Matthæi exponitur à D. Augustino libro de sancta virginitate cap. 45. & 46. & à D. Thoma in Matth. cap. 13. de gloria essentiali, juxta modum incipientium, proficientium, & perfectorum: vel etiam ab eodem Augustino lib. 1. quæstionum Evangelicarum qu. 9. 10. & 11. de Conjugatis, Virginitibus, & Doctoribus: à Theophylacto, D. Anselmo, & D. Gregorio, de vita activa communi, de vita contemplativa, & de vita mixta perfectè exercita: & tandem à D. Remigio, relato à D. Thoma in catena aurea, de bona cogitatione, de bona locutione, & de bono opere. Item Ecclesia in Hymno laudum S. Joannis Baptistæ, qui fuit Virgo, Doctor, & Martyr, tres istos fructus, Virginitati, Doctoratui, & Martyrio ejus accommodat, dum canit:

*Serta ter demis alios coronant
Aucta clementis duplicata quosdam;
Trina centeno cumulata fructu,
Te sacer ornant.*

Atqui hæ SS. Patrum, & Ecclesiæ expositiones non possunt non esse legitimæ: Ergo, &c.

Probatur secunda pars, quæ est communis, ratione D. Thomæ: Fructus Evangelicus illi virtuti præcipuè correspondet, quæ hominem specialiter à carnis corruptione liberat, eumque efficit spiritualem: Sed hoc præcipuè continentiae competit: Ergo distinctio illa Fructus Evangelici in trigessimum, sexagesimum, & centesimum, speciali ratione competit virtuti continentiae. Major declaratur: nam Fructus Evangelicus oritur ex semine Evangelico, quòd est verbum Dei, cujus proprium est carnales homines